

Съобщение за пресата

Люксембург, 7 декември 2017 г.

Според одиторите на ЕС гаранциите по заемите за малки и средни предприятия дават положителни резултати, но е необходимо по-добро насочване на помощта и по-добра координация с националните схеми

Съгласно нов доклад на Европейската сметна палата финансовият размер на двете програми на ЕС за гарантиране на заемите е определен без изчерпателен анализ на нуждите на пазара, а твърде много предприятия, възползвали се от помощта, нямат действителна нужда от гаранция. Въпреки това броят на получените гарантиран заем предприятия е нараснал. Голяма част от предприятията, получили такъв заем за инвестиционни дейности, са били иновативни само в малка степен. Това не отговаря на определените в регламента насоченост и амбиция за високи постижения. Одиторите отбелязват също, че Европейската комисия все още не е предоставила достатъчно данни за въздействието на гаранциите по заемите и тяхната разходна ефективност. Комисията носи пълната отговорност относно програмите, но изпълнението е поверено на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ).

Одиторите анализираха дали гаранциите от ЕС по заемите са подпомогнали растежа и иновациите на по-малките предприятия, осигурявайки им достъп до финансиране. Сметната палата се съсредоточи върху двата централно управлявани инструмента, които действат понастоящем: Гаранционният механизъм InnovFin за МСП за предприятия, ориентирани към научни изследвания и иновации, и Механизмът за гарантиране на заеми. През периода 2014—2020 г. се очаква бюджетът на ЕС да осигури 1,78 млрд. евро, за да покрие както евентуалните загуби от гарантирания портфейл, така и разходите за управление на инструментите. Като се включи и допълнителното финансиране от ЕФСИ — Европейският фонд за стратегически инвестиции, тази цифра нараства до 3,13 млрд. евро. От гледна точка на финансовия си размер, двата инструмента са относително скромни в сравнение с тези, осигурени от ЕС за националните гаранционни схеми за МСП в рамките на структурните фондове, и тези, предоставени от самите държави членки.

„Нашите одиторите установиха, че е необходимо помощта да се насочва по-точно към жизнеспособните предприятия без достъп до финансиране и до тези, които извършват научни изследвания и иновации и имат голям потенциал за високи постижения“, заяви Невен Матес, член на Европейската сметна палата, отговарящ за изготвянето на доклада. „Схемите следва също така

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад на Европейската сметна палата.

Пълният текст на доклада е публикуван на www.eca.europa.eu.

Пресслужба на ЕСП

Mark Rogerson – Говорител

Damijan Fišer – Служител в пресслужбата

12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors

T: (+352) 4398 47063

T: (+352) 4398 45410

eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

да се координират със сходни схеми на национално ниво“.

Според одиторите в сравнение с миналото, настоящите гаранционни инструменти са започнали да функционират без забавяне. Въпреки че предоставеното финансиране от ЕС се е увеличило значително, извършената оценка на нуждите на пазара не обхваща всички гаранционни инструменти и не показва как те следва да отговорят на тези нужди. До момента Комисията е представила само ограничени данни за ефективността на предходните инструменти за гарантиране на заемите, а нивото на разходите и таксите за ЕИФ не са били достатъчно добре обосновани. При все че механизмите за оценка за настоящите инструменти са се подобрили, все още остават редица слабости, като например липса на данни за оценяване на въздействието върху иновационната дейност и ограничена възможност за проверка на схемите чрез академични изследвания.

Проведеното във Франция иконометрично проучване показва, че гаранциите по заемите са помогнали на предприятията бенефициенти да постигнат по-голям растеж по отношение на общия размер на активите, продажбите, броя на служителите и производителността. Въздействието е било по-голямо за по-малките и по-новите предприятия — тези, които биха срещнали трудности при получаването на заем без гаранцията. Това има важни последици за определянето на бенефициентите по тези инструменти.

Сметната палата констатира, че значителен дял от предприятията бенефициенти в извадката, които представляват девет държави членки, не биха изпитали трудности при получаването на достъп до финансиране и поради това не са имали нужда от гарантиран заем. Кредитирането на дружества, които са имали достъп до финансиране, се забелязва особено при частните финансови посредници по Гаранционния механизъм InnovFin за МСП. Освен това, като подпомагат предприятията да получат достъп до търговски заеми, съществува риск за инструментите на ЕС да се конкурират с частния сектор.

Гаранционният механизъм InnovFin за МСП е замислен с цел да бъде насочен към предприятия, извършващи научни изследвания и иновации с голям потенциал за високи постижения. Две трети от предприятията в извадката обаче са разработвали само стандартни продукти или процеси, или изобщо не са извършвали каквито и да е иновации.

Одиторите констатираха значителни разлики между частните и публичните посредници: публичните постигат много по-добри резултати в достигането до предприятия в секторите с интензивно използване на знания — с други думи тези, които е по-вероятно да въведат иновации.

Най-накрая, те отбелязват, че в повечето държави членки вече съществуват подобни инструменти в голям мащаб, което има важно значение на схемите на ЕС и налага усъвършенстване на тяхното прилагане. Очакваме Комисията да реагира на по-голяма част от формулираните по-долу препоръки на Сметната палата, отнасящи се до евентуалните инструменти-приемници в контекста на следващата многогодишна финансова рамка. По-конкретно Комисията следва да:

- насочва по-точно помощта към жизнеспособни предприятия без достъп до финансиране;
- относно Гаранционния механизъм InnovFin за МСП — следи за по-точното насочване на помощта към предприятия, които са по-иновативни;
- изготви цялостна оценка на ефективността на предишните и настоящите гаранционни инструменти и извърши предварителна оценка на евентуалните инструменти-приемници;
- определи как централно управляваните инструменти могат да отговорят най-добре на нуждите на пазара, като се гарантира координация с инструментите, финансирани на национално и регионално равнище.

Бележки към редакторите

От почти 20 години ЕС помага на европейските малки и средни предприятия да получат достъп до дългово финансиране, като им предоставя гаранции по заемите. Гаранциите се предоставят на финансови посредници, от които се очаква да увеличат кредитирането на жизнеспособни предприятия, които иначе биха срещнали затруднения при получаването на заеми. За да подпомогне тези предприятия, ЕС предоставя средства за два централно управлявани гаранционни инструмента. В рамките на политиката на сближаване ЕС съфинансира подобни инструменти, въведени от националните или регионалните органи. Държавите членки също предоставят собствени ресурси за сходни схеми.

През 2016 г. Комисията, Европейската инвестиционна банка и ЕИФ решават да предоставят част от бюджетните средства на ЕФСИ за допълване на приноса на ЕС за двата инструмента.

Специален доклад № 20/2017 „Финансираните от ЕС инструменти за гарантиране на заеми — постигнати са положителни резултати, но е необходимо по-добро определяне на бенефициентите и координиране с националните схеми“ е публикуван на уебсайта на ЕСП (www.eca.europa.eu) на 23 езика на ЕС.